

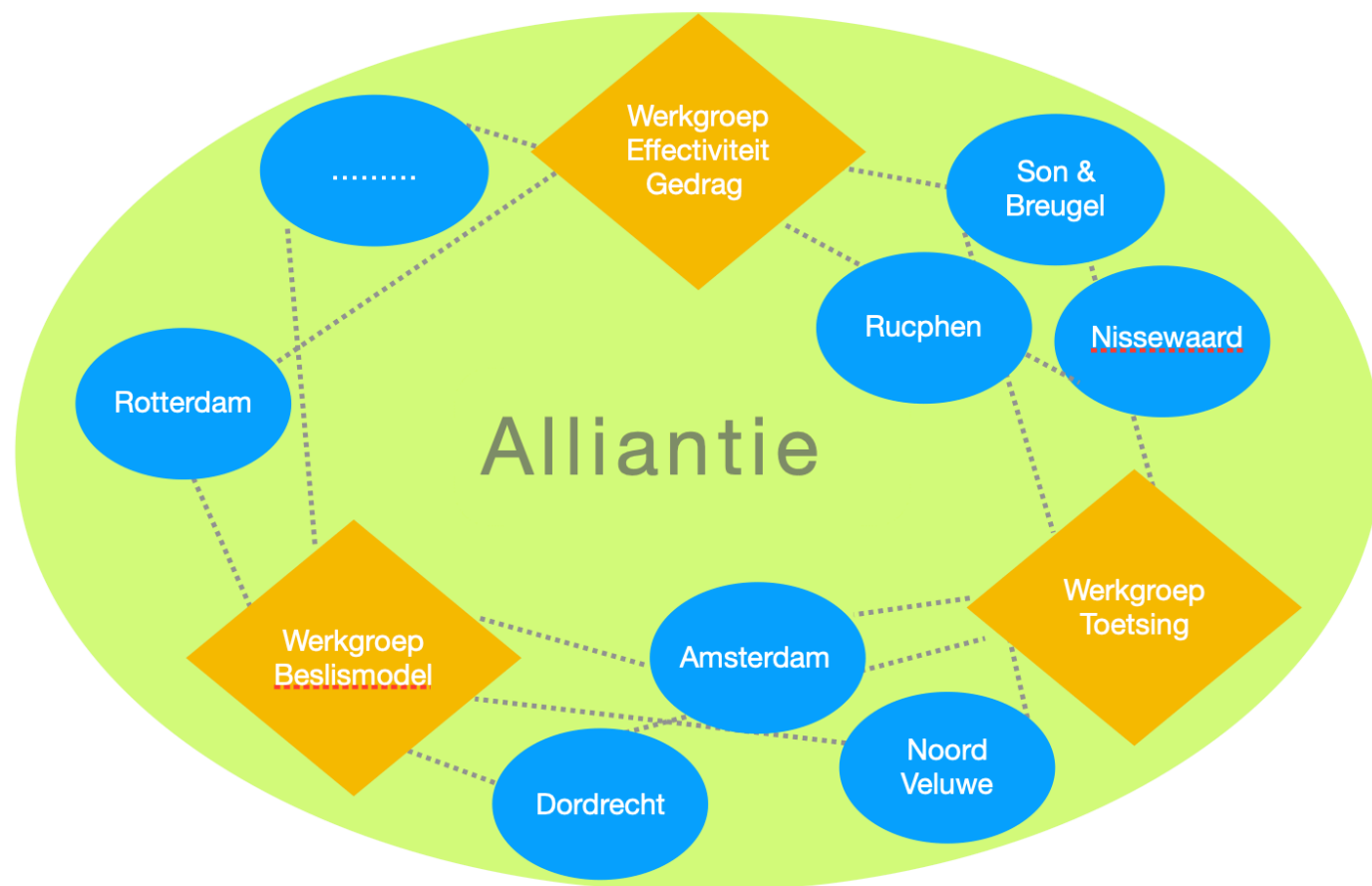
Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Alliantie Financiële Prikkels klimaatadaptatie

Presentaties bij de online
partnerbijeenkomst 12 mei 2020

Alliantie Financiële Prikkels: Pilots | Werkgroepen

Voorstelronde partners

- Amsterdam
- Delfland
- Delft
- De Dommel
- Dordrecht
- Enschede
- Harderwijk / N-Veluwe
- Nissewaard
- Rotterdam
- Rucphen
- Son & Breugel
- Ministerie IenW
- Effectiviteit (WG)

Agenda

- ▶ **Opening en welkom**
- ▶ **Verdiepen pilots en bespreken voortgang en ontwikkelingen**
 - ▶ Nieuwe pilots
 - ▶ Lopende pilots
- ▶ *Korte PAUZE*
- ▶ **Werkgroepen stand van zaken**
- ▶ Overig
- ▶ Afsluiting

!! Interactie: **Mentimeter** & **Chat-functie**

Log in op www.menti.com op je smartphone of computer. Code: **11 03 77**

- Specifieke vragen aan pilots en werkgroepen: via de **chat-functie**
- Inzichten, tips en polls via **mentimeter**

A. Focus

Doelgroep?

- Inwoners
- Ondernemers
- Raad

Fin prikkel?

- Voucher/ in natura
- Subsidie
- Rioolheffing
- Nog onbekend

Overig beleid

- Communicatie
- Verplichting (bestemmingsplan)
- Nog onbekend

Thema / meekoppelen

- Klimaat - wateroverlast
- Klimaat - overstroming
- Klimaat - hitte
- Klimaat - droogte
- Biodiversiteit
- Energietransitie
- Gezondheid
- Mobiliteit

B. Producten

- 1. Nulmeting
- 2. Kaart met historische data
- 3. Trendanalyse
- 4. Tussenmeting + rapport obv interventies
- 5. Eindmeting + rapport obv invoering maatregel

Status / planning

- 1. lopend / gereed 2020
- 2. lopend / gereed 2020
- 3. lopend / gereed 2020
- 4. lopend / gereed 2020
- 5. lopend / gereed 2021

Raakt aan WG

- 1. Gedrag/Toets/Beslis
- 2. Gedrag/Toets/Beslis
- 3. Gedrag/Toets/Beslis
- 4. Gedrag/Toets/Beslis
- 5. Gedrag/Toets/Beslis

Verspreiding resultaten

- 1. Allian/regio/portaal RA
- 2. Allian/regio/portaal RA
- 3. Allian/regio/portaal RA
- 4. Allian/regio/portaal RA
- 5. Allian/regio/portaal RA

C. Tot nu toe geleerde lessen, op basis van wat je vooraf had gepland

Wat werkt wel?

- Opvragen historische bebouwing als raster-data
- In kaart brengen bouwblokken
- In kaart brengen huidige bebouwing, groen, verharding
- Tegelservice uitvoering

Wat werkt (nog) niet?

- Opvragen historische bebouwing (GIS)
- BAG 2000, BAG 2005, BAG 2015
- Zelf georefereren raster data
- We proberen AI
- Anders handmatig bouwverschillen intekenen

Wat loopt anders dan voorzien?

- We zijn 2 weken bezig
- Vooralsnog loopt alles goed

D. Wat heb je verder nodig voor oplevering?

- ..

- ..

- ..

Pilot -Waterland Adaptief Door Inwoners (WADI)- door Nissewaard

A. Focus

Doelgroep?

- Inwoners
- Ondernemers
- Raad

Fin prikkel?

- Voucher/ in natura
- Subsidie
- Rioolheffing
- Nog onbekend

Overig beleid

- Communicatie
- Verplichting
- Nog onbekend

Thema / meekoppelen

- Klimaat - wateroverlast
- Klimaat - overstrooming
- Klimaat - hitte
- Klimaat - droogte
- Biodiversiteit
- Energietransitie
- Gezondheid
- Mobiliteit

B. Producten

- 1. Rapportage met bevindingen
- 2. Effect financiële prikkel
- 3. Effect communicatie
- 4. Advies hoe communicatie en fin prikkels effectief combineren

Status / planning

- 1. lopend / gereed 09-2021
- 2. lopend / gereed 09-2021
- 3. lopend / gereed 09-2021
- 4. lopend / gereed 09-2021

Raakt aan WG

- 1. Gedrag/Toets/Beslis
- 2. Gedrag/Toets/Beslis
- 3. Gedrag/Toets/Beslis
- 4. Gedrag/Toets/Beslis

Verspreiding resultaten

- 1. Allian/regio/portaal RA
- 2. Allian/regio/portaal RA
- 3. Allian/regio/portaal RA
- 4. Allian/regio/portaal RA

A. Focus

Doelgroep

- Inwoners
- Ondernemers
- Raad

Fin prikkel

- Voucher/ in natura
- Subsidie
- Rioolheffing
- Nog onbekend

Overig beleid

- Afweging naar ideale instrumentenmix
- Communicatie
- Juridisch
 - Omgevingsplan
 - Overige (obv handreiking decentrale regelgeving)

Thema / meekoppelen

- Klimaat - wateroverlast
- Klimaat - overstroming
- Klimaat - hitte
- Klimaat - droogte
- Biodiversiteit
- Energietransitie
- Gezondheid
- Mobiliteit

B. Producten

- 1. afwegingsmethodiek stimuleringsregeling
- 2. bestuurlijk voorstel hiervoor
- 3. gezamenlijke uitvoeringsorg
- 4. afwegingsmethodiek diff riool
- 5. bestuurlijk voorstel hiervoor
- 6. evaluatie effectiviteit regeling
- 7. procesvoorstel PDCA

Status / planning

- 1. lopend / 1-7 gereed
- 2. lopend / 1-7 gereed
- 3. Q3
- 4. lopend / gereed ??
- 5. ??
- 6. Q3/4
- 7. Q3/4

Raakt aan WG

- 1. Gedrag/Toets/Beslis
- 2. Gedrag/Toets/Beslis
- 3. Gedrag/Toets/Beslis
- 4. Gedrag/Toets/Beslis
- 5. Gedrag/Toets/Beslis
- 6. Gedrag/Toets/Beslis
- 7. Gedrag/Toets/Beslis

Verspreiding resultaten

- 1. Allian/regio/portaal RA
- 2. Allian/regio/portaal RA
- 3. Allian/regio/portaal RA
- 4. Allian/regio/portaal RA
- 5. Allian/regio/portaal RA
- 6. Allian/regio/portaal RA
- 7. Allian/regio/portaal RA

C. Tot nu toe geleerde lessen, op basis van wat je vooraf had gepland

- Verlagen van maaiveld heel effectief. Regenton niet. Infiltratiekratjes en daken minder kosten/effectief

Wat werkt wel?

- Afweging van instrumentenmix in samenhang bekijken (mede vanuit wens bestuurlijke besluitvorming)
- Samenwerking van 7 gemeenten en WS

Wat werkt niet?

Volledig objectief tot subsidiebedragen komen

Wat loopt anders dan voorzien?

-

D. Wat heb je verder nodig voor oplevering?

- Inzicht in monitoring
- Ntb (we zijn nog even aan het broeden)

A. Focus

Doelgroep?

- Inwoners
- **Ondernemers**
- Raad

Fin prikkel?

- Voucher/ in natura
- Subsidie
- Rioolheffing
- Nog onbekend

Overig beleid

- **Communicatie**
- Verplichting
- Nog onbekend

Thema / meekoppelen

- **Klimaat - wateroverlast**
- Klimaat - overstroming
- **Klimaat - hitte**
- Klimaat - droogte
- **Biodiversiteit**
- Energietransitie
- **Gezondheid**
- Mobiliteit

B. Producten

- 1. Tabel met % bijdrage prikkel
- 2. Procesbeschrijving
- 3. Kost-Baten 20 jaar
- 4. Overzicht argumenten die voor de Raad van belang zijn

Status / planning

- 1. lopend / gereed ??
- 2. lopend / gereed ??
- 3. lopend / gereed ??
- 4. lopend / gereed ??

Raakt aan WG

- 1. Gedrag/Toets/Beslis
- 2. Gedrag/Toets/Beslis
- 3. Gedrag/Toets/**Beslis**
- 4. Gedrag/Toets/**Beslis**

Verspreiding resultaten

- 1. Allian/regio/portaal RA
- 2. Allian/regio/portaal RA
- 3. Allian/regio/portaal RA
- 4. Allian/regio/portaal RA

C. Tot nu toe geleerde lessen, op basis van wat je vooraf had gepland

Wat werkt wel?

Uitkomst enquête:

- 40% ervaart wateroverlast
- 37% hittestress
- meest populair: meer bomen (52%), infiltratie (38%), groen dak (21%)
- Installaties boven maaiveld

Wat werkt niet?

Niet populair:

- Groene gevel
- Waterberging dak

Wat loopt anders dan voorzien?

- Kwantificeren baten lastig

D. Wat heb je verder nodig voor oplevering?

- Uitwerking kosten/baten maatregelen
- Uitwerking mogelijke (financiële) prikkels

- ..

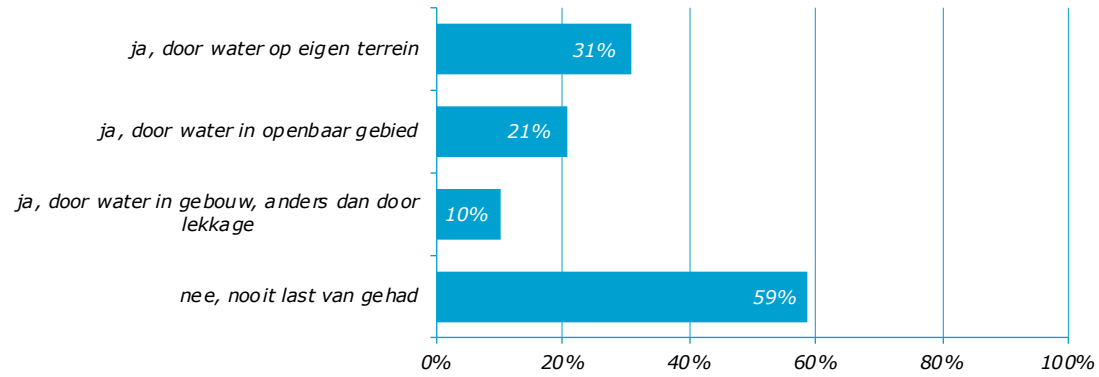
- ..

Enquête Klimaatadaptatie Ondernemers

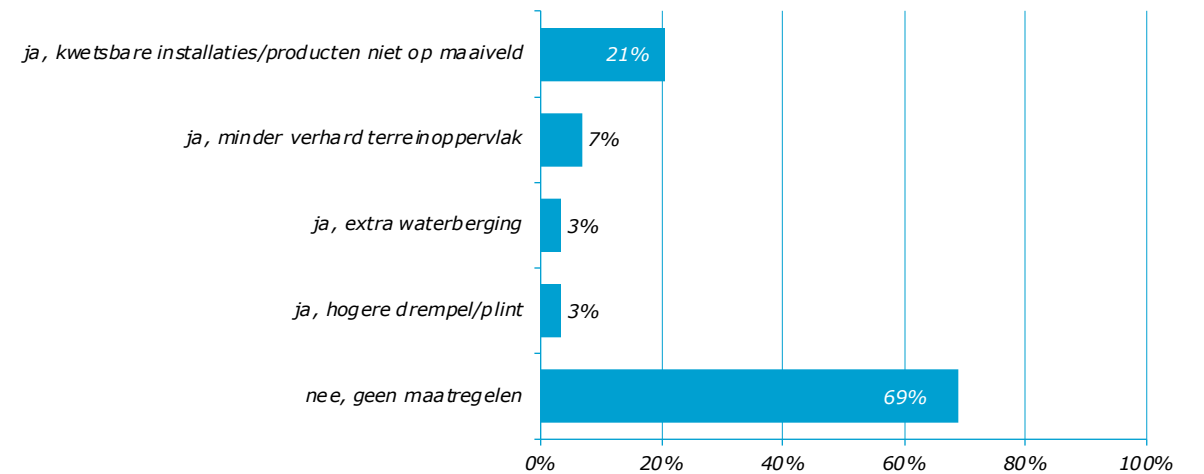
- ▶ Vragen over hittestress en wateroverlast
- ▶ 102 uitnodigingen, 30 x ingevuld
- ▶ 37% ervaart overlast hitte
- ▶ 77% neemt maatregelen tegen hitteoverlast
- ▶ 41% heeft wel eens wateroverlast
- ▶ 30% neemt maatregelen tegen wateroverlast

Wateroverlast en maatregelen

Wateroverlast als gevolg van hevige regenval?

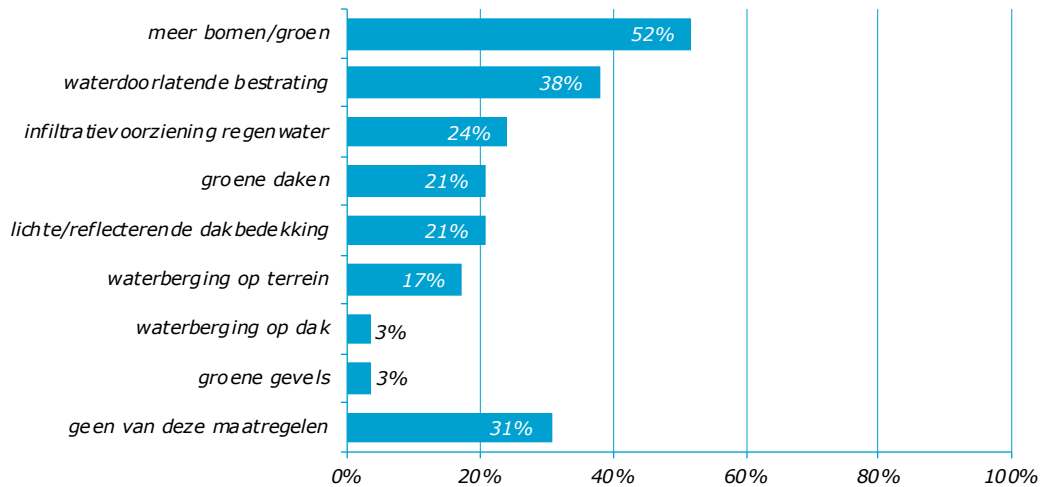

Neemt u maatregelen?

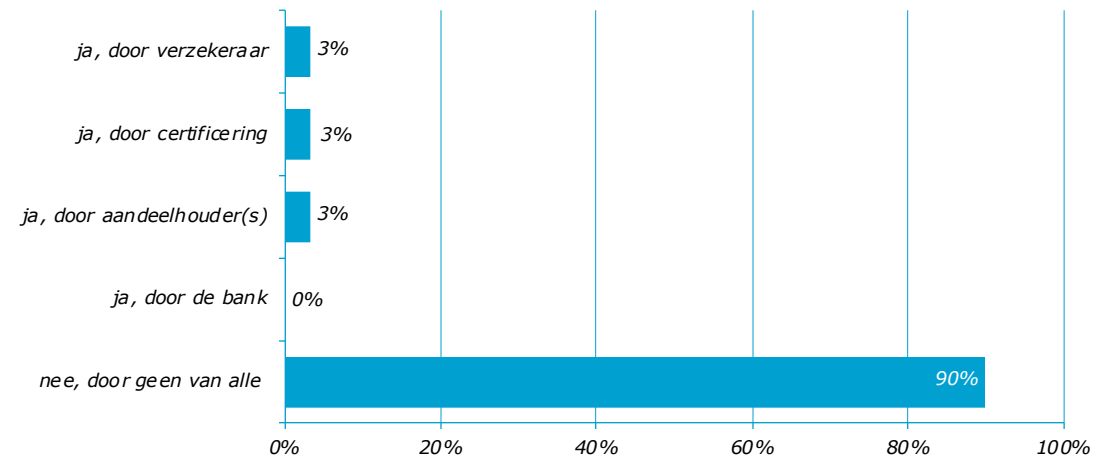

Meerwaarde en stimulering

Meerwaarde maatregelen anders dan klimaatadaptatie?

Stimulering klimaatadaptatie door stakeholders?

A. Focus

Doelgroep?

- Inwoners
- Ondernemers
- Raad

Fin prikkel?

- Voucher/ in natura
- Subsidie
- Rioolheffing
- Nog onbekend

Overig beleid

- Communicatie
- Verplichting
- Nog onbekend

Thema / meekoppelen

- Klimaat - wateroverlast
- Klimaat - overstroming
- Klimaat - hitte
- Klimaat - droogte
- Biodiversiteit
- Energietransitie
- Gezondheid
- Mobiliteit

B. Producten

- 1. Website waarmee bewoners suggesties krijg obv postcode
- 2. Enquête wateroverlast
- 3. Resultaten als input gebruiken voor nieuwe communicatie opzet WvoW
- 4. Result tegel eruit plant erin bekend
- 5. Result regentonactie bekend

Status / planning

- 1. lopend / gereed ??
- 2. lopend / gereed ??
- 3. lopend / gereed ??
- 4. lopend / gereed ??
- 5. lopend / gereed ??

Raakt aan WG

- 1. Gedrag/Toets/Beslis
- 2. Gedrag/Toets/Beslis
- 3. Gedrag/Toets/Beslis
- 4. Gedrag/Toets/Beslis
- 5. Gedrag/Toets/Beslis

Verspreiding resultaten

- 1. Allian/regio/portaal RA
- 2. Allian/regio/portaal RA
- 3. Allian/regio/portaal RA
- 4. Allian/regio/portaal RA
- 5. Allian/regio/portaal RA

C. Tot nu toe geleerde lessen, op basis van wat je vooraf had gepland

De resultaten van de enquête geven een heel ander beeld wat mensen belangrijk vinden bij een financiële prikkel. De financiële aard is wel belangrijk, maar er zijn zeker ook andere factoren die een grote rol spelen.

Wat werkt wel?

- Het opnieuw aanvliegen van de acties tijdens de Week van ons Water zijn we nu aan het bespreken en opstarten, dus wat wel of niet werkt in deze aanpak is nog niet duidelijk.

Wat werkt niet?

- Het opnieuw aanvliegen van de acties tijdens de Week van ons Water zijn we nu aan het bespreken en opstarten, dus wat wel of niet werkt in deze aanpak is nog niet duidelijk.

Wat loopt anders dan voorzien?

- De hele situatie rondom Corona heeft ervoor gezorgd dat we verplicht waren om naar andere oplossingen te zoeken om de acties door te laten gaan. De landelijke Week van ons Water is afgelast, dus het was sowieso de vraag of wij onze acties wel door konden laten gaan.

D. Wat heb je verder nodig voor oplevering?

Ik ben heel erg benieuwd naar de resultaten na de acties en of er een aanpak in communicatie uit springt waar inwoners het meest op reageren.

- ..

- ..

A. Focus

Doelgroep?

- Inwoners
- Ondernemers
- Raad

Fin prikkel?

- Voucher/ in natura
- Subsidie
- Rioolheffing
- Nog onbekend

Overig beleid

- Communicatie
- Verplichting
- Nog onbekend

Thema / meekoppelen

- Klimaat - wateroverlast
- Klimaat - overstroming
- Klimaat - hitte
- Klimaat - droogte
- Biodiversiteit
- Energietransitie
- Gezondheid
- Mobiliteit

B. Producten

- 1. Raadsbesluit diff Rioolheffing
- 2. Belastingverordening
- 3. Communicatie- & disseminatieplan
- 4. Verslag uitvoering subsidie en Diff Rioolheffing
- 5. Monitoring gebruik fin. Prikkel
- 6. Verslag resultaten onderzoek

Status / planning

- 1. lopend / gereed 2019
- 2. lopend / gereed 2019
- 3. lopend / gereed ??
- 4. lopend / gereed ??
- 5. lopend / gereed ??
- 6. lopend / gereed ??

Raakt aan WG

- 1. Gedrag/Toets/Beslis
- 2. Gedrag/Toets/Beslis
- 3. Gedrag/Toets/Beslis
- 4. Gedrag/Toets/Beslis
- 5. Gedrag/Toets/Beslis
- 6. Gedrag/Toets/Beslis

Verspreiding resultaten

- 1. Allian/regio/portaal RA
- 2. Allian/regio/portaal RA
- 3. Allian/regio/portaal RA
- 4. Allian/regio/portaal RA
- 5. Allian/regio/portaal RA
- 6. Allian/regio/portaal RA

Enschede

Rik Meijer

Beslisondersteuning

Leefstijlvinder en houding van verschillende groepen t.o.v. klimaat en water

Geëngageerde Hedonisten

“Ik doe minder dan ik eigenlijk zou willen doen”

Ver-Van-Mijn-Bed show

“Klimaatverandering vind ik complex”

Actief betrokkenen

“Ik voel me geroepen om een steentje bij te dragen”

Onwetende sceptici

“Veranderingen in het klimaat kunnen we echt niet stoppen”

Welwillende Afwachtenden

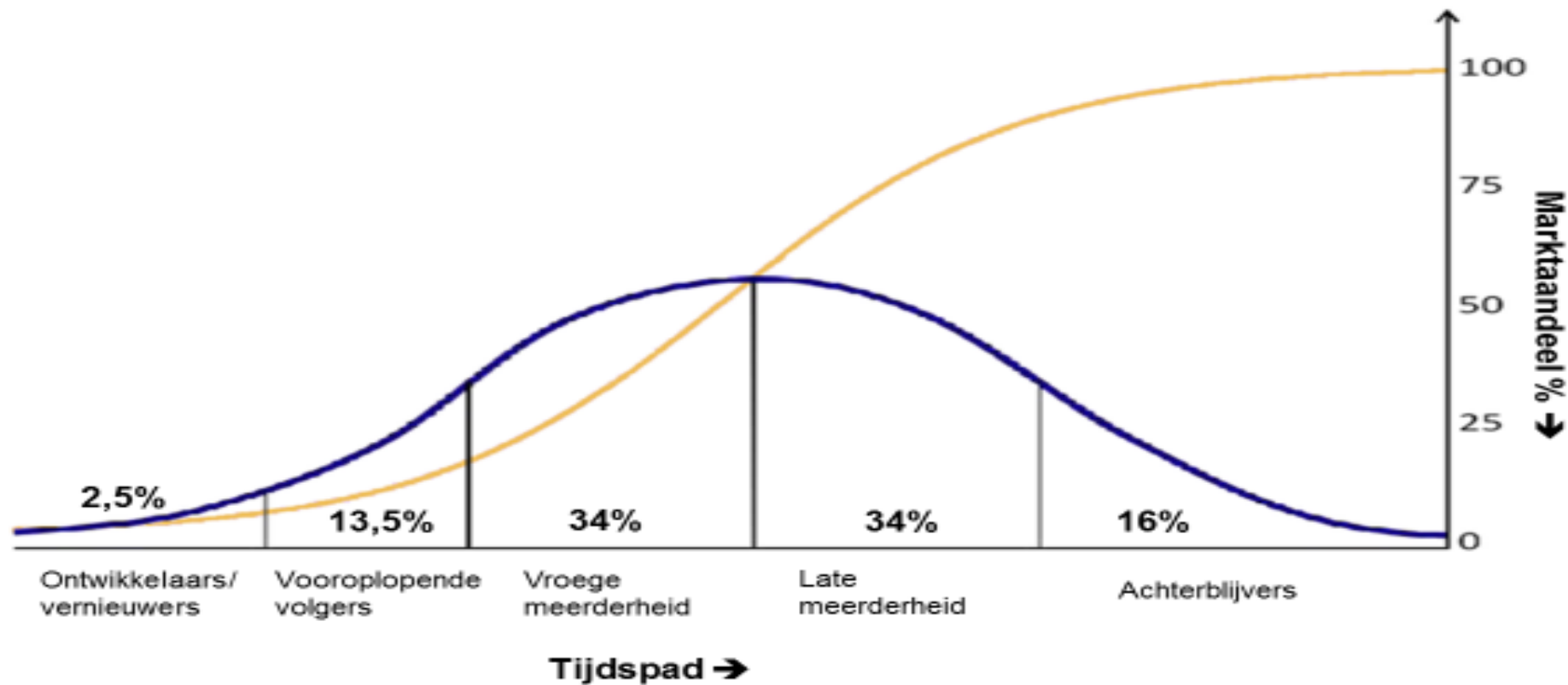
“Ik zou graag in actie komen, maar weet niet hoe”

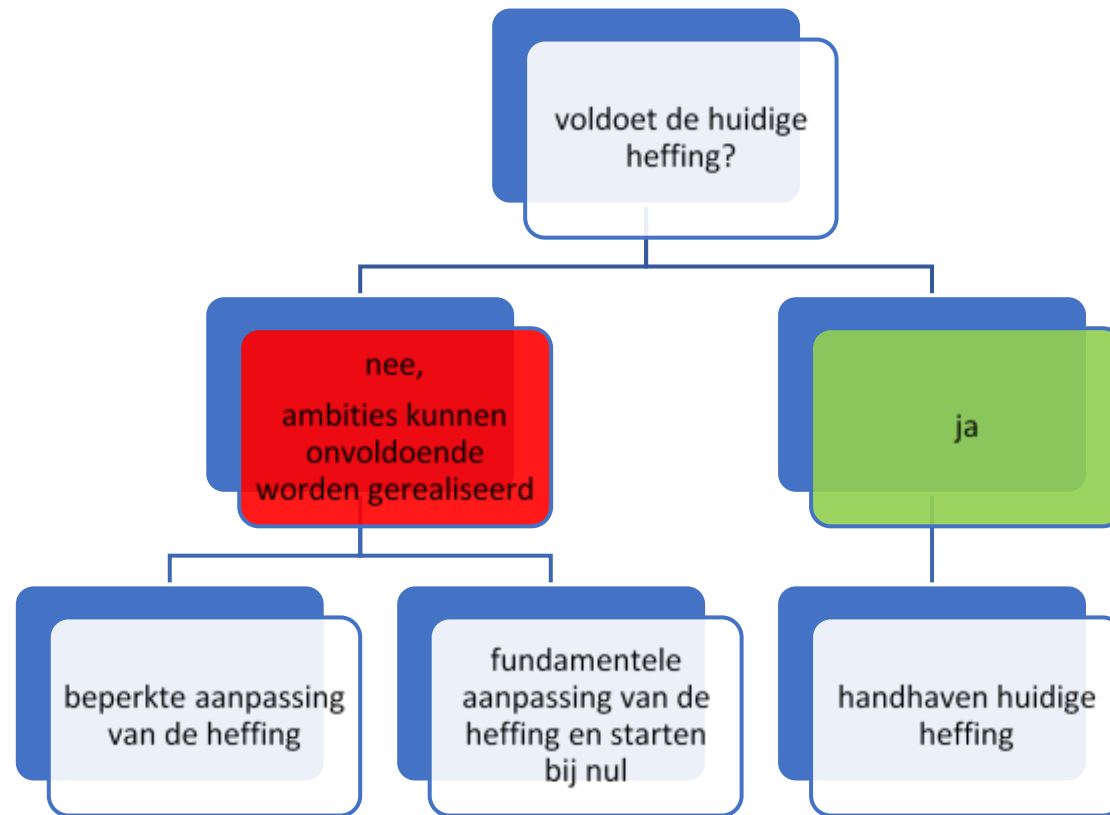
Calculerende sceptici

“Ik ben sceptisch over klimaatverandering, want ik hoor tegenstrijdige berichten”

Rogers Curve: verloop adoptie of acceptatie van nieuwe ontwikkelingen

Figuur 5 Beslisboom 'bepalen of huidige rioolheffing voldoet'

WG1. Effectiviteit / gedrag			Resultaat
A. Focus - Hoe gedrag meenemen in ontwerp van effectieve prikkels?	Doelgroep? - Inwoners - Beleidsmakers - Ondernemers - Raad en B&W	Prikkel? - Communicatie - Voucher - Subsidie - Rioolheffing - Verplichting - Nog onbekend - All of the above!	Thema / meekoppelen - Klimaat - wateroverlast - Klimaat - overstroming - Klimaat - hitte - Klimaat - droogte - Biodiversiteit - Energietransitie - Gezondheid - Mobiliteit
B. Producten 1. gedragsanalyse (survey) 2. gedragstool testen 3. Effectiviteit 'financieel/sociaal' 4. Effectiviteit 'gemak/doel'	Status / planning ➤ 1. gereed ➤ 2. verzoek: help mee! ➤ 3. gereed: 1 nov ➤ 4. gereed: 1 okt	Raakt aan pilot ➤ 1. Rucphen ➤ 2. alle ➤ 3. Son & Breugel ➤ 4. Rucphen	Verspreiding resultaten ➤ 1. Allian/regio/portal RA ➤ 2. Allian/regio/portal RA ➤ 3. Allian/regio/portal RA ➤ 4. Allian/regio/portal RA
C. Wat heb je verder nodig voor oplevering?	➤ ..	Resultaten druppelen binnen...	

WG 2. Toetsing / monitoring			Resultaat
A. Focus	Doelgroep? <ul style="list-style-type: none"> - Inwoners - Ondernemers - Raad en B&W 	Prikkel? <ul style="list-style-type: none"> - Communicatie - Voucher - Subsidie - Rioolheffing - Verplichting - Nog onbekend 	Thema / meekoppelen <ul style="list-style-type: none"> - Klimaat - wateroverlast - Klimaat - overstroming - Klimaat - hitte - Klimaat - droogte - (Biodiversiteit) - (Energietransitie) - Gezondheid - Mobiliteit
B. Producten <ul style="list-style-type: none"> ➤ 1. Doel bepaling ➤ 2. Bespreking VNG tool ➤ 3. Verbinding met nieuwe pilot 	Status / planning <ul style="list-style-type: none"> ➤ 1. gereed ➤ 2. lopend ➤ 3. 	Raakt aan pilot <ul style="list-style-type: none"> ➤ 1. Dordrecht ➤ 2. Son en Breugel ➤ 3. Amsterdam-West? ➤ 4. Rotterdam? ➤ 5. Delft, HHS Delfland? 	Verspreiding resultaten <ul style="list-style-type: none"> ➤ 1. Allian/regio/portal RA ➤ 2. website waar staat je gemeente
C. Wat heb je o.a. verder nodig voor oplevering?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aansluiting pilot Amsterdam-West bij werkgroep. 		

WG Beslisondersteuning			Resultaat
A. Focus	Doelgroep? <ul style="list-style-type: none"> - Inwoners - Ondernemers - Raad en B&W 	Prikkel? <ul style="list-style-type: none"> - Communicatie - Voucher - Subsidie - Rioolheffing - Verplichting - Nog onbekend 	Thema / meekoppelen <ul style="list-style-type: none"> - Klimaat - wateroverlast - Klimaat - overstroming - Klimaat - hitte - Klimaat - droogte - Biodiversiteit - Energietransitie - Gezondheid - Mobiliteit
B. Producten <ul style="list-style-type: none"> ➤ 1. Beslis-raamwerk ➤ 2. Rekenmodel ➤ 3. Beslisboom, argumenten en politieke check ➤ 4. Modelverordening(en) 	Status / planning <ul style="list-style-type: none"> ➤ 1. lopend / gereed nov 2020 ➤ 2. lopend / gereed nov 2020 ➤ 3. lopend / gereed nov 2020 ➤ 4. lopend / gereed nov 2020 	Raakt aan pilot <ul style="list-style-type: none"> ➤ 1. Harderwijk ➤ 2. Enschede ➤ 3. Dordrecht ➤ 4. Son en Breugel ➤ ?? 	Verspreiding resultaten <ul style="list-style-type: none"> ➤ 1. Allian/regio/portal RA ➤ 2. Allian/regio/portal RA ➤ 3. Allian/regio/portal RA ➤ 4. Allian/regio/portal RA
C. Wat heb je verder nodig voor oplevering?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mogelijk fin middelen voor toetsing door expert(s) ➤ Fin middelen voor opmaak model en eindresultaat 		